31990L0496

DYREKTYWA RADY
z dnia 24 września 1990 r.
w sprawie oznaczania wartości odżywczej środków spożywczych

(90/496/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 100a,

uwzględniając wniosek Komisji ([1]),

we współpracy z Parlamentem Europejskim ([2]),

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ([3]),

a także mając na uwadze, co następuje:

ważne jest przyjęcie środków w związku ze stopniowym ustanawianiem rynku wewnętrznego do dnia 31 grudnia 1992 r.; rynek wewnętrzny jest przestrzenią bez granic wewnętrznych, w której zapewniony jest swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału;

w obliczu wzrostu zainteresowania publicznego w odniesieniu do zależności między sposobem odżywiania a zdrowiem oraz wyboru właściwego sposobu odżywiania odpowiadającego indywidualnym potrzebom;

Rada i przedstawiciele rządów Państw Członkowskich zebrani w Radzie w rezolucji z dnia 7 lipca 1986 r. w sprawie europejskiego programu walki z rakiem uznali za priorytetową sprawę poprawy żywienia;

wiedza na temat podstawowych zasad żywienia i właściwego określania wartości odżywczej środków spożywczych przyczyniłyby się znacznie do umożliwienia konsumentowi dokonywania wyboru;

przepisy dotyczące określania wartości odżywczej powinny towarzyszyć działaniom w dziedzinie edukacji żywieniowej społeczeństwa;

w celu zabezpieczenia konsumenta, z jednej strony, i dla uniknięcia wszelkich możliwych barier technicznych w handlu, z drugiej strony, określanie wartości odżywczej powinno być prezentowane w znormalizowanej formie stosowanej w całej Wspólnocie;

środki spożywcze opatrzone określeniem wartości odżywczej powinny być zgodne z zasadami ustanowionymi w niniejszej dyrektywie;

wszystkie inne formy określania wartości odżywczej powinny zostać zakazane, ale środki spożywcze nieopatrzone określeniem wartości odżywczej powinny być dopuszczone do swobodnego obrotu;

dostarczane informacje powinny być przedstawione w sposób prosty i zrozumiały dla przeciętnego konsumenta i przekazywane w celu, dla którego zostały wprowadzone, z uwzględnieniem aktualnie niskiego poziomu wiedzy na temat żywienia;

stosowanie niniejszej dyrektywy przez pewien okres umożliwi zdobycie cennego doświadczenia oraz dokonanie oceny reakcji konsumentów na sposób przedstawiania informacji żywieniowej, umożliwiając Komisji dokonanie przeglądu niniejszych zasad i wystąpienie z wnioskiem wprowadzenia właściwych zmian;

w celu zachęcenia zainteresowanych stron, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, do zapewniania określania wartości odżywczej w odniesieniu do jak największej ilości produktów, należy stopniowo ustanawiać środki w celu dostarczania coraz bardziej wyczerpujących oraz zrównoważonych informacji;

zasady ustanowione w niniejszej dyrektywie powinny również uwzględniać wytyczne w sprawie określania wartości odżywczej zawarte w *Codex Altimentarius*;

przepisy ogólne dotyczące etykietowania oraz definicje zawarte są w dyrektywie Rady 79/112/EWG z dnia 18 grudnia 1978 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do etykietowania, prezentacji i reklamowania środków spożywczych przeznaczonych na sprzedaż konsumentowi końcowemu ([4]), ostatnio zmienionej dyrektywą 89/395/EWG ([5]); niniejsza dyrektywa może dlatego zostać ograniczona do przepisów odnoszących się do określania wartości odżywczej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

1. Niniejsza dyrektywa dotyczy określania wartości odżywczej środków spożywczych, dostarczanych jako takie konsumentowi końcowemu. Niniejsza dyrektywa znajduje również zastosowanie do środków spożywczych przeznaczonych dla restauracji, szpitali, barów i innych podobnych zakładów zbiorowego żywienia (zwanych dalej „zakładami zbiorowego żywienia").

([1]) Dz.U. C 282 z 5.11.1988, str. 8 oraz Dz.U. C 296 z 24.11.1989, str. 3.
([2]) Dz.U. C 158 z 26.6.1989, str. 250 oraz Dz.U. C 175 z 16.7.1990, str. 76.
([3]) Dz.U. C 159 z 26.6.1989, str. 41.
([4]) Dz.U. L 33 z 8.2.1979, str. 1.
([5]) Dz.U. L 186 z 30.6.1989, str. 17.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

— naturalnych wód mineralnych lub innych wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,

— składników diety/suplementów żywnościowych.

3. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla przepisów w sprawie etykietowania ustanowionych w dyrektywie Rady 89/398/EWG z dnia 3 maja 1989 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego ([1]) oraz dyrektyw szczególnych, jak określono w art. 4 tej dyrektywy.

4. Do celów niniejszej dyrektywy:

a) „określanie wartości odżywczej" oznacza wszelkie informacje umieszczone na etykiecie i odnoszące się do:

i) wartości energetycznej;

ii) następujących składników odżywczych:

— białko,

— węglowodany,

— tłuszcze,

— błonnik pokarmowy,

— sód,

— witaminy i minerały wymienione w Załączniku i obecne w znaczących ilościach, jak określono w tym Załączniku.

Zmiany w wykazie witamin, minerałów i ich zalecanego dziennego spożycia przyjmuje się zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 10;

b) „oświadczenie żywieniowe" oznacza jakikolwiek opis i jakąkolwiek informację reklamową, która stwierdza, sugeruje lub daje do zrozumienia, że środek spożywczy ma szczególne wartości odżywcze ze względu na energię (wartość kaloryczną), której:

— dostarcza,

— dostarcza w zmniejszonej lub w zwiększonej ilości, albo

— nie dostarcza,

i/lub ze względu na wartości odżywcze, które:

— zawiera,

— zawiera w zmniejszonej lub zwiększonej ilości, albo

— nie zawiera.

Odniesienie do jakości lub ilości składników odżywczych nie stanowi oświadczenia żywieniowego w rozumieniu przepisów prawa.

Zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 10 można w niektórych przypadkach stwierdzić, czy warunki opisane w niniejszej literze są spełnione;

c) „białko" oznacza zawartość białka obliczoną w zastosowaniu wzoru: białko = całkowity azot Kjeldahla x 6,25;

d) „węglowodany" oznaczają wszelkie węglowodany, które podlegają procesom metabolizmu w organizmie człowieka, łącznie z alkoholami wielowodorotlenowymi;

e) „cukry" oznaczają wszystkie cukry proste i dwucukry obecne w żywności, z wyjątkiem alkoholi wielowodorotlenowych;

f) „tłuszcze" oznaczają tłuszcze całkowite, włącznie z fosfolipidami;

g) „kwasy tłuszczowe nasycone" oznaczają kwasy bez podwójnych wiązań;

h) „kwasy tłuszczowe jednonienasycone" oznaczają kwasy tłuszczowe z jednym podwójnym wiązaniem;

i) „kwasy tłuszczowe wielonienasycone" oznaczają kwasy tłuszczowe z podwójnymi wiązaniami przerwanymi *cis*-metylenem;

j) „błonnik pokarmowy" oznacza materiał, zdefiniowany zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 10 i mierzony metodą analizy, którą należy ustalić zgodnie z tą procedurą;

k) „wartość średnia" oznacza wartość, która najlepiej określa ilość składnika odżywczego zawartego w danym środku spożywczym i odzwierciedla ilości w odniesieniu do sezonowej zmienności, wzorców konsumpcji i innych czynników, które mogą mieć wpływ na zmianę wartości rzeczywistej.

Artykuł 2

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, określanie wartości odżywczej jest nieobowiązkowe.

2. W przypadku gdy oświadczenie żywieniowe występuje na etykiecie, w prezentacji lub w reklamie, z wyłączeniem reklamy ogólnej, określanie wartości odżywczej jest obowiązkowe.

Artykuł 3

Jedynymi dozwolonymi oświadczeniami żywieniowymi są oświadczenia odnoszące się do wartości energetycznej, składników odżywczych wymienionych w art. 1 ust. 4 lit. a) pkt ii) oraz do substancji, które należą bądź które są składnikami kategorii tych składników odżywczych. Przepisy ograniczające lub zakazujące oświadczeń żywieniowych w rozumieniu niniejszego artykułu mogą być przyjęte na mocy procedury przewidzianej w art. 10.

Artykuł 4

1. W przypadku gdy przewiduje się określanie wartości odżywczej, podana informacja składa się albo z grupy 1 albo z grupy 2, w następującym porządku:

Grupa 1

a) wartość energetyczna;

b) ilości białka, węglowodanów i tłuszczu.

Grupa 2

a) wartość energetyczna;

b) ilość białka, węglowodanów, cukrów, tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, błonnika pokarmowego i sodu.

2. W przypadku gdy przedstawia się oświadczenie żywieniowe w odniesieniu do cukrów, kwasów tłuszczowych nasyconych, błonnika pokarmowego lub sodu, podana jest informacja składająca się z grupy 2.

([1]) Dz.U. L 186 z 30.6.1989, str. 27

3. Określenie wartości odżywczej może również obejmować ilości jednego lub więcej następujących składników:

— skrobia,

— alkohole wielowodorotlenowe,

— kwasy tłuszczowe jednonienasycone,

— kwasy tłuszczowe wielonienasycone,

— cholesterol,

— każdy z minerałów lub witamin wymienionych w Załączniku i obecnych w znaczącej ilości, jak określono w tym Załączniku.

4. W przypadku przedstawienia oświadczenia żywieniowego obowiązkowe jest oświadczenie dotyczące substancji, które należą lub które są składnikami jednej z kategorii składników odżywczych określonych w ust. 1 i 3.

Ponadto, w przypadku gdy podaje się ilość kwasów tłuszczowych wielonienasyconych lub jednonienasyconych lub cholesterolu, podaje się również ilość kwasów tłuszczowych nasyconych, przy czym oświadczenie dotyczące tego ostatniego składnika nie stanowi – w tym przypadku – oświadczenia żywieniowego w rozumieniu ust. 2.

Artykuł 5

1. Podawaną wartość energetyczną oblicza się z zastosowaniem następujących współczynników przeliczeniowych:

— węglowodany (z wyjątkiem alkoholi wielowodorotlenowych)	4 kcal/g – 17 kJ/g
— alkohole wielowodorotlenowe	2,4 kcal/g – 10 kJ/g
— białka	4 kcal/g – 17 kJ/g
— tłuszcze	9 kcal/g – 37 kJ/g
— alkohol (alkohol etylowy)	7 kcal/g – 29 kJ/g
— kwas organiczny	3 kcal/g – 13 kJ/g

2. Zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 10 ustanawia się przepisy dotyczące następujących punktów:

— zmiany współczynników przeliczeniowych wymienionych w ust. 1,

— dodania do wykazu określonego w ust. 1 substancji, które należą lub które są składnikami jednej z kategorii składników odżywczych określonych w tym ustępie, oraz ich współczynników przeliczeniowych w celu dokładniejszego obliczenia wartości energetycznej środków spożywczych.

Artykuł 6

1. Wartość energetyczną oraz proporcję składników odżywczych lub ich składników podaje się liczbowo. Stosuje się następujące jednostki:

— energia – kJ i kcal	
— białko — węglowodany — tłuszcz — błonnik pokarmowy — sód	gramy g)
— cholesterol	miligramy (mg)
— witaminy i minerały	jednostki określone w Załączniku

2. Informacja wyrażona jest w jednostkach na 100 g lub 100 ml. Informacja ta może być dodatkowo podana w przeliczeniu na posiłek, zgodnie z informacją na etykiecie, albo w przeliczeniu na jedną porcję, pod warunkiem że na opakowaniu podana jest liczba porcji zawartych w opakowaniu.

3. Zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 10 można postanowić, że informacja w ust. 1 i 2 może zostać również podana w formie graficznej według formatów, które zostaną ustalone.

4. Wymienione ilości odnoszą się do ilości żywności, w jakich jest ona sprzedawana. Tam, gdzie stosowne, informacja ta może odnosić się do środków spożywczych po przygotowaniu, pod warunkiem że podawane są wystarczająco dokładne instrukcje dotyczące przygotowania, a informacje odnoszą się do żywności przygotowanej do spożycia.

5. a) Informacja o witaminach i minerałach musi również być wyrażona jako wartość procentowa dziennego zalecanego spożycia (DZS), podana w Załączniku dla ilości, jak określono w ust. 2.

b) Wartość procentowa dziennego zalecanego spożycia (DZS) w odniesieniu do witamin i minerałów może również być wyrażona w formie graficznej. Zasady wykonywania niniejszej litery zostaną przyjęte zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 10.

6. W przypadku gdy przedstawia się oświadczenie dotyczące cukrów lub alkoholi wielowodorotlenowych lub skrobi, niezwłocznie po takim oświadczeniu przedstawia się oświadczenie dotyczące zawartości węglowodanów w następujący sposób:

— węglowodany	g
w tym:	
— cukry	g
— alkohole wielowodorotlenowe	g
— skrobia	g

7. W przypadku gdy przedstawia się oświadczenie dotyczące kwasów tłuszczowych lub cholesterolu, niezwłocznie po takim oświadczeniu przedstawia się oświadczenie dotyczące całkowitej zawartości tłuszczów w następujący sposób:

— tłuszcze	g
w tym:	
— kwasy tłuszczowe nasycone	g
— kwasy tłuszczowe jednonienasycone	g
— kwasy tłuszczowe wielonienasycone	g
— cholesterol	mg

8. Podawane wartości, odpowiednio dla danego przypadku, są wartościami średnimi opartymi na:

a) analizie żywności dokonanej przez producenta;

b) obliczeniu na podstawie znanych lub rzeczywistych wartości średnich używanych składników;

c) obliczeniu na podstawie ogólnie ustalonych i przyjętych danych.

Zasady wykonywania przepisów ustępu pierwszego w odniesieniu w szczególności do różnic między wartościami deklarowanymi a wartościami ustalonymi w trybie urzędowej kontroli są ustanawiane zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 10.

Artykuł 7

1. Informacje objęte niniejszą dyrektywą muszą być przedstawione razem w jednym miejscu, w formie tabeli, ponumerowane w szeregu, jeśli jest wystarczająca ilość miejsca. W przypadku gdy ilość miejsca nie jest wystarczająca, informacje są przedstawiane w formie liniowej.

Informacje są drukowane w sposób czytelny i nieusuwalny w widocznym miejscu.

2. Państwa Członkowskie zapewniają, aby informacje objęte niniejszą dyrektywą występowały w języku łatwo zrozumiałym dla kupujących, chyba że przyjęte zostały inne środki w celu zapewnienia kupującemu takich informacji. Niniejszy przepis nie stanowi przeszkody dla przedstawiania takich informacji w różnych językach.

3. Państwa Członkowskie powstrzymują się od ustanawiania wymogów dotyczących określania wartości odżywczej bardziej szczegółowych niż wymogi zawarte w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 8

W przypadku środków spożywczych niepaczkowanych, przeznaczonych na sprzedaż dla konsumenta końcowego lub przeznaczonych dla zakładów żywienia zbiorowego, oraz w przypadku środków spożywczych pakowanych w punkcie sprzedaży na wniosek kupującego, lub paczkowanych w celu niezwłocznej sprzedaży, zakres informacji określony w art. 4 oraz sposób jej podania mogą zostać ustalone na mocy przepisów krajowych do czasu ewentualnego przyjęcia środków wspólnotowych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 10.

Artykuł 9

Wszelkie środki mogące mieć wpływ na zdrowie publiczne są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Naukowym ds. Żywności ustanowionym decyzją 74/234/EWG [1].

Artykuł 10

1. W przypadkach gdy ma być stosowana procedura ustalona w niniejszym artykule, przewodniczący niezwłocznie przedstawia dane zagadnienie na forum Stałego Komitetu ds. Środków Spożywczych, ustanowionego decyzją 69/414/EWG [2] (zwanego dalej „Komitetem"), czyniąc to z własnej inicjatywy lub też na wniosek przedstawiciela Państwa Członkowskiego.

2. Przedstawiciel Komisji przedkłada Komitetowi projekt środków, które należy przyjąć. Komitet wydaje opinię o tym projekcie w terminie, który może zostać wyznaczony przez przewodniczącego stosownie do pilności sprawy. Opinię wydaje się większością ustanowioną w art. 148 ust. 2 Traktatu w przypadku decyzji, które Rada jest zobowiązana podjąć na wniosek Komisji. Głosy przedstawicieli Państw Członkowskich w Komitecie są ważone w sposób określony w tym artykule. Przewodniczący nie bierze udziału w głosowaniu.

3. a) Komisja przyjmuje przewidziane środki, jeśli są zgodne z opinią Komitetu.

b) Jeżeli przewidziane środki nie są zgodne z opinią Komitetu lub jeżeli nie zostaje wydana żadna opinia, Komisja bezzwłocznie przedkłada Radzie wniosek odnoszący się do środków, które należy przyjąć. Rada stanowi większością kwalifikowaną.

c) W przypadku gdy Rada nie podejmie decyzji w ciągu trzech miesięcy od daty przedłożenia jej sprawy, Komisja przyjmuje proponowane środki.

Artykuł 11

1. Państwa Członkowskie przyjmują środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy i niezwłocznie informują o tym Komisję. Środki te stosuje się w taki sposób, aby:

— zezwolić na handel produktami spełniającymi wymagania niniejszej dyrektywy do dnia 1 kwietnia 1992 r.,

— zakazać handlu produktami, które nie są zgodne z niniejszą dyrektywą, z mocą od dnia 1 października 1993 r.

2. Do..... (pięć lat od notyfikacji niniejszej dyrektywy) oświadczenie dotyczące określania wartości odżywczej podawane dobrowolnie albo w następstwie oświadczenia żywieniowego w zakresie występowania jednego lub więcej z następujących składników odżywczych: cukrów, kwasów tłuszczowych nasyconych, błonnika pokarmowego, sodu nie powoduje określonego w art. 4 ust. 1 i 2 obowiązku zgłaszania wszystkich tych składników odżywczych.

[1] Dz.U. L 136 z 20.5.1974, str. 1.

[2] Dz.U. L 291 z 19.11.1969, str. 9.

3. Do..... (osiem lat od notyfikacji niniejszej dyrektywy) Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy. Jednocześnie Komisja przedstawia Radzie właściwe wnioski dotyczące wprowadzenia zmian.

Artykuł 12

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 24 września 1990 r.

W imieniu Rady
V. SACCOMANDI
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Witaminy i minerały, które mogą być objęte oświadczeniem, oraz ich dzienne zalecane spożycie (DZS)

Witamina A µg	800	Witamina B12 µg	1
Witamina D µg	5	Biotyna mg	0,15
Witamina E mg	10	Kwas pantotenowy mg	6
Witamina C mg	60	Wapń mg	800
Tiamina mg	1,4	Fosfor mg	800
Ryboflawina mg	1,6	Żelazo mg	14
Niacyna mg	18	Magnez mg	300
Witamina B6 mg	2	Cynk mg	15
Folacyna µg	200	Jod µg	150

Do celów określania, czy dana substancja stanowi ilość znaczącą, co do zasady należy uwzględniać 15 % zalecanego spożycia określonego w Załączniku zawartego w 100g lub 100 ml lub w opakowaniu produktu, jeśli opakowanie zawiera wyłącznie jedną porcję.